

महाराष्ट्र शासन राजपत्र, फेब्रुवारी ५, १९९८/माघ १६, शके १९९९ ११०

शासकीय प्रशासन विभाग

संज्ञासूचक, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ३१ जुलै १९९७.

24

भारताचे संविधान.

कर्मका प्रमाणपत्र १५९३/३६१२/१४४ - भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ खालील प्रमाणे प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तींना वापर करून आणि या संदर्भात राहणाऱ्या अस्तित्वात असलेल्या सर्व नियम, आदेश आणि अनुदेश यांचे अधिकमण करून महाराष्ट्राचे राज्यपाल याद्वारे बृहन्मुंबईतील विविध शासकीय कार्यालयातील इंग्रजी व मराठी उच्च-श्रेणी लघुलेखक, निम्न श्रेणी लघुलेखक आणि लघु टंकलेखक या पदांवरील सेवा प्रवेशाचे विनियमन करण्यासाठी याद्वारे पुढील नियम करीत आहेत, हे नियम असे आहेत :-

१. या नियमांना बृहन्मुंबईतील शासकीय कार्यालयातील उच्चश्रेणी लघुलेखक, निम्नश्रेणी लघुलेखक व लघु टंकलेखक (सेवा प्रवेश) नियम १९९७ असे संबोधण्यात येईल.

२. या नियमात संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर:-

(क) "शासन" याचा अर्थ महाराष्ट्र शासन असा आहे.

(ख) "शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र" याचा अर्थ शासकीय परीक्षा मंडळ, शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडून देण्यात येणारे प्रमाणपत्र असा आहे आणि त्यात शासनाने त्याच्याशी समतुल्य म्हणून विनिर्दिष्टपणे जाहीर केलेल्या अन्य कोणत्याही संस्थेकडून देण्यात येणाऱ्या प्रमाणपत्राचा समावेश आहे.

(ग) "माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा" याचा अर्थ महाराष्ट्र माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळे अधिनियम १९६५ (१९६५ चा महा. ४१) या अध्याय स्थापन करण्यात आलेल्या विभागीय मंडळाने आयोजित केलेल्या माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा असा आहे आणि त्यात शासनाने त्याच्याशी समतुल्य म्हणून जाहीर केलेल्या अन्य कोणत्याही परीक्षेचा समावेश आहे.

३. उच्च श्रेणी लघुलेखक या पदावर करावयाची नेमणूक ही पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रकारे करता येईल :-

(क) निम्नश्रेणी लघुलेखक हे पद धारण करणाऱ्या आणि या नियमांच्या खंड

(ख) उपखंड (२) मध्ये नामनिर्देशनाने नियुक्तीसाठी विहित केलेल्या गतीचे लघुलेखनाचे व टंकलेखनाचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र असणाऱ्या ज्या व्यक्तींची निम्नश्रेणी लघुलेखक पदावर ३ वर्षांपेक्षा कमी नाही इतकी नियमित सेवा झाली आहे अशा व्यक्तींपैकी योग्य व्यक्तीची पदोन्नतीने नेमणूक करता येईल.

(ख) (१) जे उमेदवार माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण आहेत.

(२) ज्या उमेदवारांकड १२० श.प्र.मि. यापेक्षा कमी नाही इतक्या गतीचे लघुलेखनाचे आणि ४० श.प्र.मि. यापेक्षा कमी नाही इतक्या गतीचे इंग्रजी टंकलेखनाचे किंवा ३० श.प्र.मि. यापेक्षा कमी नाही इतक्या गतीचे मराठी टंकलेखनाचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र आहे, आणि

(३) ज्या उमेदवारांनी वयाची १८ वर्षे पूर्ण केली आहेत आणि ज्यांचे वय ३० वर्षांपेक्षा अधिक नाही.

१११. महाराष्ट्र शासन राजपत्र, फेब्रुवारी ५, १९९८/माघ १६, शके १९१९ [भाग चार-अ]

"मात्र असे की शासकीय सेवेत नियमित नियुक्ती झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत उच्च वयोमर्यादा ५ वर्षांनी शिथिल करण्यात येईल."

अशा उमेदवारांमधून नामनिर्देशन करून नियुक्ती करता येईल.

४. निम्नश्रेणी लघुलेखक या पदावर करावयाची नेमणूक ही पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रकारे करता येईल.

(क) लघुटंकलेखक हे पद धारण करणाऱ्या आणि या नियमांच्या खंड (ख) उपखंड (२) मध्ये नामनिर्देशनाने नियुक्तीसाठी विहित केलेल्या गतीचे लघुलेखनाचे व टंकलेखनाचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र असणाऱ्या ज्या व्यक्तीची लघुटंकलेखक पदावर ३ वर्षांपेक्षा कमी नाही इतकी नियमित सेवा झाली आहे अशा व्यक्तींपैकी योग्य व्यक्तीची पदोन्नतीने नेमणूक करता येईल.

(ख) (१) जे उमेदवार माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण आहेत.

(२) ज्या उमेदवारांकडे १०० श.प्र.मि. यापेक्षा कमी नाही इतक्या गतीचे लघुलेखनाचे आणि ४० श.प्र.मि. यापेक्षा कमी नाही इतक्या गतीचे इंग्रजी टंकलेखनाचे किंवा ३० श.प्र.मि. यापेक्षा कमी नाही इतक्या गतीचे मराठी टंकलेखनाचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र आहे; आणि

(३) ज्या उमेदवारांनी वयाची १८ वर्षे पूर्ण केली आहेत आणि ज्यांचे वय ३० वर्षांपेक्षा अधिक नाही.

"मात्र असे की शासकीय सेवेत नियमित नियुक्ती झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत उच्च वयोमर्यादा ५ वर्षांनी शिथिल करण्यात येईल."

अशा उमेदवारांमधून नामनिर्देशन करून नियुक्ती करता येईल.

५. लघुटंकलेखक या पदावर करावयाची नेमणूक ही पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रकारे करता येईल :-

(क) लिपिक-टंकलेखक किंवा टंकलेखक हे पद धारण करणाऱ्या आणि या नियमांच्या खंड (ख) उपखंड (२) मध्ये नामनिर्देशनाने नियुक्तीसाठी विहित केलेल्या गतीचे लघुलेखनाचे व टंकलेखनाचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र असणाऱ्या ज्या व्यक्तीची लिपिक-टंकलेखक किंवा टंकलेखक पदावर ३ वर्षांपेक्षा कमी नाही इतकी नियमित सेवा झाली आहे अशा व्यक्तींपैकी योग्य व्यक्तीची पदोन्नतीने नेमणूक करता येईल :

परंतु लिपिक-टंकलेखकांच्या सामायिक संवर्गाशी संबंध होण्याचा विकल्प दिलेला नाही अशा टंकलेखकांचा किंवा लिपिक-टंकलेखक संवर्गातील पदोन्नतीच्या संधी सोडून दिलेल्या टंकलेखकांचा आपापसांतील ज्येष्ठता व पात्रता यांनुसार पदोन्नतीसाठी विचार करण्यात येईल.

(ख) (१) जे उमेदवार माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण आहेत.

भाग चार-अ] महाराष्ट्र शासन राजपत्र, फेब्रुवारी ५, १९९८/माघ १६, शके १९१९ ११२

(२) ज्या उमेदवारांकडे ८० श. प्र. मि. यापेक्षा कमी नाही इतक्या गतीचे लघु-लेखनाचे आणि ४० श. प्र. मि. यापेक्षा कमी नाही इतक्या गतीचे इंग्रजी टंकलेखनाचे किंवा ३० श. प्र. मि. यापेक्षा कमी नाही इतक्या गतीचे मराठी टंकलेखनाचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र आहे, आणि

(३) ज्या उमेदवारांनी वयाची १८ वर्षे पूर्ण केलेली आहेत आणि ज्यांचे ३० वर्षांपेक्षा अधिक नाही.

“मात्र असे की शासकीय सेवेत नियमित नियुक्ती झालेल्या कर्मचार्यांच्या बाबतीत उच्च वयोमर्यादा ५ वर्षांनी शिथिल करण्यात येईल.”

अशा उमेदवारांमधून नामनिर्देशन करून नियुक्ती करता येईल.

परंतु सहायक पदावर पदोन्नती मिळण्याचा पर्याय स्वीकारलेल्या किंवा सहायक पदावर पदोन्नती स्वीकारलेल्या लिपिक-टंकलेखकांनी लघुटंकलेखक संवर्गातील पदोन्नतीचा हक्क सोडला असल्याचे मानण्यात येईल.

६. नियम ३, ४ व ५ मध्ये नमूद केलेल्या पदांवर पदोन्नतीने व नामनिर्देशनाने करावयाची नियुक्ती ही ५० : ५० या प्रमाणात करण्यात येईल.

७. मंत्रालयीन विभागातील, नियम ३, ४ व ५ मध्ये नमूद केलेल्या पदांसाठी नियुक्ती करावयाच्या व्यक्ती, एका विभागातून दुसऱ्या विभागात बदली होण्यास पात्र असतील.

८. नियम ३, ४ व ५ मध्ये नमूद केलेल्या पदांवर पदोन्नतीने असो किंवा नामनिर्देशनाने असो—नियुक्ती केलेली व्यक्ती हिंदी व मराठी परीक्षा अगोदरच उत्तीर्ण झालेली नसेल तर, किंवा तिला त्या परीक्षेस उत्तीर्ण होण्यापासून सूट मिळालेली नसेल तर, त्या व्यक्तीने, या संबंधात करण्यात आलेल्या नियमानुसार या परीक्षेत उत्तीर्ण होणे आवश्यक असेल.

९. या नियमांमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, सेवेच्या निकडीच्या दृष्टीने आवश्यक आहे असे शासनाचे मत असेल तर, शासन महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाशी नियुक्तीपूर्वी, विचारविनियम करून आवश्यक असेल त्याबाबतीत नियम ३, ४ व ५ मध्ये नमूद केलेल्या पदांवर, पदोन्नतीने आणि नामनिर्देशनाने सेवाप्रवेश देण्यासंबंधीच्या या नियमांमध्ये विहित केलेले टक्केवारीचे प्रमाण शिथिल करून, नियुक्ती करू शकेल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

बि. रं. निजसुरे,
शासनाचे सह सचिव.

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032. dated the 31st July 1997

CONSTITUTION OF INDIA

No. ASC. 1593/3619/XIV-A.—In exercise of the powers conferred by the proviso to article 309 of the Constitution of India and in supersession of all existing rules, orders or instruments made in this behalf, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules regulating recruitment to the posts of English and Marathi Higher Grade Stenographer, Lower Grade Stenographer and Steno-Typists in the various Government Offices in Greater Mumbai, namely :—

1. These rules may be called the Higher Grade Stenographer, Lower Grade Stenographer and Steno-Typists in the Government Offices in Greater Mumbai (Recruitment) Rules, 1997.

2. In these rules, unless the context otherwise requires,—

(a) "Government" means the Government of Maharashtra;

(b) "Government Commercial Certificates" means a certificate issued by the Bureau of Government Examination, Department of Education, Government of Maharashtra and includes a certificate issued by any other institution as may be specifically declared by Government to be equivalent thereto;

(c) "Secondary School Certificate Examination" means Secondary School Certificate Examination conducted by a Divisional Board under the Maharashtra Secondary and Higher Secondary Education Board Act, 1965 (Mah. XLI of 1965) and includes any other examination declared by Government to be equivalent thereto.

3. Appointment to the post of Higher Grade Stenographer shall be made either,—

(a) by promotion of a suitable person on the basis of seniority subject to fitness from amongst persons holding the post of Lower Grade Stenographer who possess Government Commercial Certificate with the speed in shorthand and typewriting prescribed for appointment by nomination in sub-clause (ii) of clause (b) of this rule and have completed regular service of not less than three years in the post of Lower Grade Stenographer; or

(b) by nomination from amongst candidates who,—

(i) have passed the Secondary School Certificate Examination;

(ii) possess Government Commercial Certificate with the speed of not less than 120 words per minute in shorthand and not less than 40 words per minute in English typewriting or 30 words per minute in Marathi typewriting; and

(iii) have completed 18 years of age and are not more than 30 years of age;

Provided that in case of candidates, who are already in Government Service, the upper age-limit shall be relaxed by five years.

4. Appointment to the post of Lower Grade Stenographer shall be made either,—

(a) by promotion of a suitable person on the basis of seniority subject to fitness from amongst persons holding the post of Steno-Typist who possess Government Commercial Certificate with the speed in shorthand and typewriting prescribed for appointment by nomination in sub-clause (ii) of clause (b) of this rule and have completed regular service of not less than three years in the post of Steno-Typist; or

(b) by nomination from amongst candidates who,—

(i) have passed the Secondary School Certificate Examination;

(ii) possess Government Commercial Certificate with the speed of not less than 100 words per minute in shorthand and not less than 40 words per minute in English typewriting or 30 words per minute in Marathi typewriting;

(iii) have completed 18 years of age and are not more than 30 years of age;

Provided that in case of candidates, who are already in Government Service, the upper age-limit shall be relaxed by five years.

5. Appointment to the post of Steno-Typist shall be made either,—

(a) by promotion of a suitable person on the basis of seniority subject to fitness from amongst persons holding the post of Clerk-Typist and Typist, who possess Government Commercial Certificate with the speed in shorthand and typewriting prescribed for appointment by nomination in sub-clause (ii) of clause (b) of this rule and have completed regular service of not less than three years in that post:

Provided that the typists who have not opted to link with the common cadre of Clerk-Typists and have foregone the promotion prospects of Clerk-Typists cadre shall also be considered for promotion according to their *inter-se*-seniority and eligibility; or

(b) by nomination from amongst candidates who,—

(i) have passed the Secondary School Certificate Examination;

(ii) possess a Government Commercial Certificate with the speed of not less than 80 words per minute in shorthand and not less than 40 words per minute in English typewriting or 30 words per minute in Marathi typewriting; and

(iii) have completed 18 years of age and are not more than 30 years of age:

Provided that a Clerk-Typist who opts for or accepts the promotion of Assistant, shall be deemed to have foregone the claim for promotion in the cadre of Steno-typist:

११५ महाराष्ट्र शासन राजपत्र, फेब्रुवारी ५, १९९८/माघ १६, शके १९१९ [भाग चार-अ]

Provided further that in case of candidates, who are already in Government Service, the upper age-limit shall be relaxed by five years.

6. Appointment by promotion and by nomination to the posts mentioned in rules 3, 4 and 5 shall be in the ratio of 50 : 50.

7. The persons appointed to the posts mentioned in rules 3, 4 and 5 in the Department of Mantralaya shall be liable for transfer from one department to another.

8. A person appointed to the post mentioned in rules 3, 4 and 5 whether by promotion or by nomination, shall have to pass the examinations in Hindi and Marathi according to the rules made in this behalf, unless he has already passed, or has been exempted from passing, these examinations.

9. Notwithstanding anything contained in these rules, if in the opinion of Government the exigencies of service so require, Government may after consultation with the Maharashtra Public Service Commission make appointment to the post mentioned in rules 3, 4 and 5 in relaxation of the ratio prescribed in these rules for recruitment by promotion and nomination.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

V. R. NIJSURE,

Joint Secretary to
Government of Maharashtra.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

प्राधिकृत प्रकाशन

दिनांक २५, २००६/मौख ४, रुपये ११९०

भाग चार-अ

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमांमध्ये स्वतः केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ब यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेशे व अखिल महाराष्ट्र) नियम व आदेश.

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १९ नोव्हेंबर २००८

अधिनियम

भारताचे संविधान.

क्रमांक: सेप्रिनि. १५०७/प्र.क्र. १३४/०७/१४-अ.—भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ च्या कस्तुकाअन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, वादारे, बृहन्मुंबईतील शासकीय कार्यालयातील उच्च श्रेणी लघुलेखक, निम्न श्रेणी लघुलेखक व लघुटंकलेखक (सेवाप्रवेश) नियम, १९९७ यामध्ये सुधारणा करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे नियम करीत आहेत :-

१. या नियमना बृहन्मुंबईतील शासकीय कार्यालयातील उच्च श्रेणी लघुलेखक, निम्न श्रेणी लघुलेखक व लघुटंकलेखक (सेवाप्रवेश) (सुधारणा) नियम, २००८ असे म्हणवे.

२. बृहन्मुंबईतील शासकीय कार्यालयातील उच्च श्रेणी लघुलेखक, निम्न श्रेणी लघुलेखक व लघुटंकलेखक (सेवाप्रवेश) नियम, १९९७ (यात यापुढे ज्यांचा निर्देश "मुख्य नियम" असा करण्यात आला आहे) यांच्या नियम ३ मधील पोटनियम (ख) मध्ये,—

भाग चार-अ-१८

(१७२)

[किंमत : रुपये ५.००]

(क) खंड (३) मधील “ ३० ” या आकड्याऐवजी “ ३३ ” हा आकडा दाखल करण्यात येईल ;

(ख) खंड (३) च्या परंतुकामधील “ शासकीय सेवेत नियमित नियुक्ती झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या ” या मजकूराऐवजी, “ जे उमेदवार अगोदरच शासन सेवेत आहेत आणि ज्यांची नियुक्ती यथोचितरित्या नियमित झालेली आहे अशा उमेदवारांच्या ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

३. मुख्य नियमाच्या नियम ४ मधील पोटनियम (ख) मध्ये,—

(क) खंड (३) मधील “ ३० ” या आकड्याऐवजी “ ३३ ” हा आकडा दाखल करण्यात येईल ;

(ख) खंड (३) च्या परंतुकामधील “ शासकीय सेवेत नियमित नियुक्ती झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या ” या मजकूराऐवजी, “ जे उमेदवार अगोदरच शासन सेवेत आहेत आणि ज्यांची नियुक्ती यथोचितरित्या नियमित झालेली आहे अशा उमेदवारांच्या ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

४. मुख्य नियमाच्या नियम ५ मधील पोटनियम (ख) मध्ये,—

(क) खंड (३) मधील “ ३० ” या आकड्याऐवजी “ ३३ ” हा आकडा दाखल करण्यात येईल ;

(ख) खंड (३) च्या परंतुकामधील “ शासकीय सेवेत नियमित नियुक्ती झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या ” या मजकूराऐवजी, “ जे उमेदवार अगोदरच शासन सेवेत आहेत आणि ज्यांची नियुक्ती यथोचितरित्या नियमित झालेली आहे अशा उमेदवारांच्या ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

५. मुख्य नियमाच्या नियम ६ ऐवजी पुढील नियम दाखल करण्यात येतील,—

“ ६. नियम ३ व ४ यामध्ये नमूद केलेल्या पदांवर पदोन्नतीने आणि नामनिर्देशनाने करावयाची नियुक्तीही, ५०:५० या प्रमाणात तर, नियम ५ मध्ये नमूद केलेल्या पदांवर पदोन्नतीने आणि नामनिर्देशनाने करावयाची नियुक्ती ही २०:८० या प्रमाणात करण्यात येईल. ”

६. मुख्य नियमाच्या नियम ८ नंतर पुढील नियम दाखल करण्यात येतील,—

“ ८क. नियम ३, ४ व ५ मध्ये नमूद केलेल्या पदांवर मग पदोन्नतीने किंवा नामनिर्देशनाने असो, नियुक्त केलेली व्यक्ती, महाराष्ट्र नागरी सेवा (इंग्रजी लघुलेखक आणि इंग्रजी टंकलेखक यांच्यासाठी सक्तीची मराठी लघुलेखन व मराठी टंकलेखन परीक्षा) नियम, १९९१ यामध्ये तरतूद केलेली परीक्षा अगोदरच उत्तीर्ण झाली नसेल किंवा तिला उत्तीर्ण होण्यापासून सूट मिळाली नसेल तर, त्या व्यक्तीने सदर परीक्षा उत्तीर्ण करणे आवश्यक असेल ;

८ख. नियम ३, ४ व ५ यामध्ये नमूद केलेल्या पदांवर मग पदोन्नतीने किंवा नामनिर्देशनाने असो, नियुक्त केलेल्या व्यक्तीने, महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती तंत्रज्ञान संचालनालयाने वेळोवेळी विहित केलेले संगणक हाताळण्याबाबतचे प्रमाणपत्र धारण करणे आवश्यक असेल. ”

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

वि. ग. दळवी,
शासनाचे उप सचिव.

क्रमांक सेप्रनि.१५०७/प्र.क्र. १३४/०७/१४-अ,

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,

दिनांक १९ नोव्हेंबर २००८.

प्रति,

राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.

मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,

सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,

* सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,

* प्राथोनोदरी आणि सिनिअर मास्टर, उच्च न्यायालय, मुंबई,

* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई,

* प्रबंधक, लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,

* प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई.

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

बृहन्मुंबईतील सर्व विभागप्रमुख / कार्यालय प्रमुख,

सामान्य प्रशासन विभाग (कार्यासन-१२/ कार्यासन-२०-ब/कार्यासन-३९).

* पत्राने

अ. पां. वाघ,

कक्ष अधिकारी.